

Asansör Sektörünün İçinden Bir Bakış...

DURUM NASIL?

Serdar Tavaslıoğlu
Elektrik Mühendisi

Son dönemde yapılan, yapılmaya çalışılan birçok uygulamada karşılaşılan problemler var. Bunların bazıları büyük, bazıları küçük, bazıları dikkatsizlikten, bazıları duyarsızlıktan, çoğunlukla da eğitimsizlikten kaynaklanan problemler. Her problem ortaya çıktığında da buna gösterilen tepkiler çok farklı oluyor. Genelde “Biz adam olmayız”dan başlayan ve “toplumsal duyarsızlığa” kadar varan tespitler, genel bir moralsizlik, sorunlara karşı takınılan tavrın ana görünümünü oluşturuyor. Gerçekten durum o kadar kötü mü? Ben durumun pek de kötü olmadığını kanıslıyorum.

Bir konuyu anlatmaya başlarken kendi dönemimizden başlamam benim de dikkatimi çekmeye başladı. Bunun iki önemli sebebi var anladığım kadarıyla. Birincisi arada bariz bir seviye farkı oluşmuş, bu iyi bir şey. Ama seviye farkının ortaya çıkmasına sebep olacak kadar uzun bir zaman geçmiş olması da benim için iyi bir şey değil tabi ki. Aslında aradan geçen 30 küsur yıl bir sektörün durumunu değerlendirmek için çok uzun bir zaman değil. Ama günümüzde o kadar hızlı değişimler yaşıyoruz ki, yıldan yıla bile bazen bariz farklılıklar ortaya çıkabiliyor. Bu değişimleri bilgi ve uygulama, yaygınlık, teknik yeterlilik konularında değerlendirmek gerekir. Bu yazı esas olarak bilimsel verilere dayanan ve istatistik bilgileri üzerine oturan bir yazı olmayı hedeflemiyor. Benim gözlemlerimi aktarmayı hedeflediğim bir yazı olduğu için sayısal değerlendirmeler içermeyecek. Ama yaşanmış gözlemlere dayanmaktadır. Özellikle son 18 yılı danışmanlık ve eğitmenlik yaparak geçirdiğim için birçok bölgedeki gelişmeyi de yakından takip etme fırsatı buldum.

Öncelikle bilgi, bilgiye ulaşma, bilgiyi yaygınlaştırma konularında birçok ülkeden daha hızlı bir gelişme gösterdiğimiz açıktır. 1996 yılında başlayan ve 1998 yılında sistematik olarak yapılmaya başlayan İzmir asansör kontrolleri faaliyetinin bu gelişmelerde önemli bir katkısı olduğunu düşünüyorum. Bu kontroller öncelikle bir kontrol formu ihtiyacını ortaya çıkarmıştır. Nelerin kontrol edilmesi gerektiğinin tespiti ve kontrolün neye göre, hangi kriterler dikkate alınarak yapılacağına kararlaştırılması uzun zaman almış; birçok tekrarlı toplantı sonrası ortaya çıkarılabilmektedir. Bu kontrol formunun belirlenmesi ve kontrole çıkacak personelin belirlenen kontrol formu ve kriterlerine göre eğitimlerinin verilmesi ise ayrı bir süreçtir. Her eğitimde eksiklikler ortaya çıkmış, sürekli düzeltmelerle bir yerlere gelinmiştir. Eğitim programının ve görsellerinin hazırlanması ve son halinin ortaya çıkartılması oldukça uzun bir süre almıştır. Veya buna son dan bir önceki hali demek daha uygun olacaktır. Çünkü düzeltme ve geliştirmeler hala devam etmektedir.

Ancak kontroller başladığında ve asansörlerde düzeltmeler, iyileştirmeler değerlendirilmeye başladığında ortaya çıkan tablo pek iç açıcı olmamıştır. Çünkü sadece kontrolcülerin eğitilmesinin pek bir işe yaramayacağı; esas olarak asansörleri düzeltecek, iyileştirecek firmaların ve teknik personelin eğitilmesinin gerekliliği ortaya çıkmıştır. Çünkü önce ne olması ve nasıl yapılması gerektiğinde tarafların mutabık kalması gerekmektedir. Kontrolcünün ne isteyeceğini bilmesi, ancak yapacak kişinin aynı bilgiye sahip olması ile bir şey ifade edecektir, yoksa tek taraflı bilgi bir işe yaramamaktadır. Bu zorunluluk; kontrol kriterleri, yani standart maddeleri konusunda yaygın, geniş katılımlı eğitimlerin gerekliliğini gündeme getirmiştir.

Bu eğitimlerin İzmir dışında Türkiye'nin birçok yerine taşınması, sadece kontrol elemanlarının değil, sektör mensuplarının da bu eğitimlere çağrılması önemli bir gelişme sağlamıştır. Birincisi “Bana Göre” dönemi diye adlandırdığım, bilginin sınırlı kişisel bilgiyle oluşturulduğu dönemin bitirilmesi konusunda önemli bir adım atılmış ve “Standarta Göre” döneminin başlamasında ciddi bir katkı sağlamıştır. Artık tartışmaların temeli standardın maddelerine göre yapılmaya başlamış ve işin mihenk

taşı için bir standart maddesi olduğu, uygulamanın buna göre değerlendirilmesi gerekliliği yaygınlaşmıştır. Böylece ustadan ustaya geçen bilgi yerine, işin doğrusu olarak standart bilgisinin kullanılması, genel kabul kriteri olmaya başlamıştır. İkincisi tarafların mutabık kaldığı ortak bir bilgi ve kontrol formu ortaya çıkmış; geliştirilecek, üzerinde çalışılacak bir temel belirlenmiştir. Her yeni standartta neyin değiştiğinin belirlenebilmesi de uygulama ve bilgi için önemli bir noktadır. Bu Türkiye çapında uygulamanın aynılaştırılması ve bilginin ortaklaştırılması için de önemli bir adım olmuştur.

Daha önce her bölgede, hatta her bölgenin başka şehir veya kasabalarında farklı uygulanan asansör konseptinde ortak bir uygulamaya gidilmesi, sektörün gelişmesi için de önemli bir adımdır. Temel bilgi ve temel uygulamanın yaygınlaştırılması, bu konudaki eğitimlerin bir mutabakat çerçevesinde standartlaştırılması, hem bilgi hem de temel uygulama için çok hızlı bir gelişme sağlamıştır. Bilginin üst seviyeye ulaştırılması ve yaygınlaştırılması içinde Asansör Sempozyumu çalışmalarını dikkate almak gerekir. Daha önce iki defa, 2006'dan beri de her iki yılda bir sürekli yapılan ve bildiri kitapları ile ciddi bir başvuru kaynağı oluşturan çalışmalar, sektörün bilgi seviyesi için önemli bir katkı sağlamıştır. Sadece temel bilgi gelişme için yeterli olamaz. Üst bilgi de gelişmenin ana faktörlerinden birisidir. Asansör sempozyumları bu açığı kapatmak için son derece önemli bir görevi üstlenmiştir.

Bilginin gelişmesi ve uygulamanın yaygınlaşması konusunda fuar çalışmalarının katkısını göz ardı etmemek gerekir. Şu an dünyanın sayılı fuarlarından birisi haline gelmiş olan İstanbul Fuarı ve ulusal özellikli İzmir Fuarı sektörün imalat çehresinin değişmesinde çok büyük katkı sağlamıştır. Fuarların devamı ve geldiği seviyeler açısından katkısı olan arkadaşlarımıza teşekkür etmek isterim. Ticari katkılarının ötesinde imalat kalitesi, rekabet gücü, teknik bilgi seviyesinin gelişmesi konusunda ciddi fayda sağlamıştır. Bugün fuarlarımız kendi sektörümüzün de teknik gelişme sağladığı, teknoloji ortaya kayabildiği, uluslararası rekabeti üstelenebildiği, katkı koyduğu fuarlar durumuna gelmiştir. Bu uluslararası pazar payı ve ticari itibarımız için önemli bir gelişmedir.

1980'li yılların başlarında standart olarak yapılan 4 kişilik 1 m/s hızlı klasik asansörlerden ve imalat seviyesinden, bugün geldiğimiz her türlü kapasite ve hızda yüksek imalat kalitesi seviyesi ile uluslararası standartlara uygun olarak yapabildiğimiz asansörlere bakarsak gelişme daha iyi anlaşılacaktır. Üstelik artık basit bir taklit etme davranışı yerine; teknolojiyi bilerek kullanan, bunu geliştirebilen, kendine has teknikleri olan bir sektör durumundayız.

1980'li yılların başlarında standart olarak yapılan 4 kişilik 1 m/s hızlı klasik asansörlerden ve imalat seviyesinden, bugün geldiğimiz her türlü kapasite ve hızda yüksek imalat kalitesi seviyesi ile uluslararası standartlara uygun olarak yapabildiğimiz asansörlere bakarsak gelişme daha iyi anlaşılacaktır. Üstelik artık basit bir taklit etme davranışı yerine; teknolojiyi bilerek kullanan, bunu geliştirebilen, kendine has teknikleri olan bir sektör durumundayız. Bunu gurur verici bir gelişme olarak değerlendiriyor ve geleceğe daha büyük bir umutla bakıyorum.

Peki; bu kadar iyi gidiyorsak her gün söylenen, asansörlerin yüzde 80'i kötü durumda söylemi ne anlama geliyor? Bence asansörlerimizin durumu o kadar kötü değil. Hele Yunanistan, İtalya, İspanya gibi ülkelerle karşılaştırsak oldukça iyi olduğumuz bile söylenebilir. Ancak çok fazla sayıda kırmızı gerektiren kontrol maddesinin olması durumu böyle gösteriyor. Eğer daha önceki Asansör Teknik Komitesi (ASTEK) toplantılarında ele alınan kontrol kriterleri uygulanırsa, daha gerçekçi sonuçların ortaya çıkacağını düşünüyorum ki; bence de doğru kriterler o şekilde değerlendirilmelidir. Şu an kontrol sonuçlarının gerçek durumu yansıtmadığını düşünüyorum.

Sonuç olarak son yıllardaki değişimlere bakarsak; hem eğitim hem de uygulama seviyesi olarak hızlı bir gelişmenin içinde olduğumuzu ve daha önemlisi bunu Türkiye çapında yaygınlaştırdığımızı, sadece bölgesel bir gelişme olmadığını söyleyebiliriz. Muhakkak gelişme tam istediğimiz seviyede değil. Aksamalarımız var, düzeltmemiz gereken çok fazla nokta, aşmamız gereken çok problem var. Ama bardağın dolu yeri, boş yerine göre oldukça fazla. Sadece problemleri görmek, olumsuzlukları görmek moral bozucu olabilir, ancak geneli değerlendirirsek iyi bir yol kat ettiğimizi düşünüyorum. Bu hızla ve yılmadan devam ettiğimizde daha iyi yerlere varacağımızı düşünüyorum. Bundan sonraki her aşamada da halletmemiz, çözmemiz gereken problemler olacaktır. Hiç dikensiz gül bahçesi olur mu? Ama genel olarak iyi bir yerde ol-

duğumuzu düşünüyor, emek veren bütün arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum. Geleceğe umutla bakmamız ve daha çok çalışmamız gerekiyor. ■